

initiatief van de H. Stefanus parochie

Vredesweek

Vrede verbindt verschil

Deze **walk of peace** door Nijmegen, is te gebruiken als wandeltocht, maar ook als fietstocht, desnoods auto – tocht.

Inleiding en gebruiksaanwijzingen.

Nijmegen heeft een 'stevige' geschiedenis op het gebied van vrede, van oorlog en herdenken, van manifestaties en vredesweken

Dit boekje wil voor u een handreiking zijn om in de Vredesweek, uw eigen manifestatie, uw eigen actieve bijdrage te leveren in de vorm van een **walk of peace**, door uw eigen stad. U kunt natuurlijk ook kiezen voor de fiets of de auto. Er zijn in onze stad een heleboel plekken waarlangs je een tocht zou kunnen maken en waarbij je telkens wanneer op je op een plek van herinnering komt, even stil staat bij wat de plek je doet. We zijn zeker niet volledig op dat gebied, maar we bieden u een reeks van mogelijkheden. Het verhaal van wat er op die plekken gebeurd is kan ons doen stil staan bij de betekenis en het belang van vrede waarvoor speciaal in deze week maar ook daarbuiten onze speciale aandacht wordt gevraagd. We hopen hiermee te bereiken dat we met elkaar aan de praat raken over hoe dat bezig zijn hiermee mensen met elkaar verbindt en onze levens vrediger maakt.

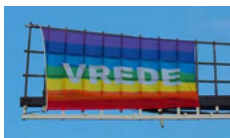
De herinneringen die aan die plekken kleven en hun betekenis voor ons, wil ons horizontaal en verticaal in tijd die elkaar verbinden. Verticaal verbinden die verhalen ons met ons collectieve verleden, met ons het oorlogsverleden, en zo u dat raakt ook met ons koloniaal verleden, dat de actualiteit van nu zo sterk bepaalt. Deze verticale verbinding kan heden met verleden en ook jong met oud verbinden.

De horizontale verbinding die we bedoelen is die van nu, samen op pad gaan en die ervaring delen op anderhalve meter. Het mag niet met honderden tegelijk, maar wel alleen of na elkaar : twee aan twee, of vier aan vier, zelfs zes aan zes is een heel geëigende manier om samen en op afstand op pad te gaan. Gesprekken op die afstand verbinden net zo goed als demonstraties en manifestaties. Vrede komt niet als vanzelf

Vrede

Als thema voor de Vredesweek is gekozen : 'Vrede verbindt verschil'. Het is het inzet tegen polarisatie in de Nederlandse samenleving, met extra oog voor de diversiteit in die samenleving.

Diversiteit en 'verschillend kunnen zijn' heeft met fundamentele vrijheid te maken als onderdeel van wat vrede is. Voor goed samenleven heb je een weefsel nodig van mensen die elkaar kunnen respecteren in hun eigenheid en die elkaar kunnen verstaan. Dat laatste noemen we ook saamhorigheid: we zien elkaar zitten en staan, we luisteren naar elkaar en nemen de moeite om elkaar te helpen. In zo'n samenleving voelen mensen zich thuis en veilig. Zo'n situatie noemen we vrede ...

EEN REEK VAN TE BEZOeken PLEKKEN

Onze stad kent veel plaatsen, waar ze ooit gewond is geraakt door onrecht, onvrede. Met als uitersten het schilderij van **de Vrede van Nijmegen** en de Film : **een brug te ver ...**, voor een groot deel opgenomen op de plaatsen waar de oorlog zich voltrok. Dit boekje brengt slechts 8 van die plekken aan het licht, maar het zouden er veel meer kunnen zijn. we nodigen u uit deze plekken in de vredeweek te bezoeken. Wandel er samen met iemand of alleen heen, of maak een fietstocht, alleen, of twee aan twee, vier aan vier, zes aan zes ... Voor wie minder mobiel is kies ander vervoer. Neem dit boekje mee en lees ter plekke het verhaal en deel uw gevoelens en ideeën erover wanneer u met meerdere op pad bent. Denk na en bevrraag elkaar op wat het u doet, wat u raakt, waar volgens u het onrecht zit, de onvrede en wat er zou kunnen of moeten gebeuren om te voorkomen dat het ooit weer gebeurt.

Laten we op pad gaan

U kunt de adressen opzoeken met Google en Google maps brengt u waar u zijn wil

Een bijzonder kapelletje op het kerkhof in Brakkenstein.

Pastoor Wicherstraat 6 – Brakkenstein
Op 3 april 1945, Nijmegen had eindelijk weer vrede, voltrok zich toch nog een afschuwelijke ramp aan de Scheidingsweg aan de rand van de bossen van Heumensoord. Wat doe je als kind zijnde, als het eindelijk weer vrede is? Je gaat weer spelen in het bos. Aan de rand van ons Heumensoord, op de hoek van de Scheidingweg / Heijendaalseweg

achter de berg, waar nu een grasveld is, was in die dagen een grote munitie afval put gevaren. Hier lagen inderdaad munitie restanten in
De 9 kinderen die er in speelden waren ... buurtjes van elkaar..... een enorme explosie !

Steeff Spaan 14 jaar ... Maria Spaan 7 jaar ... Henk Spaan 13 jaar ... Jan Kersten 4 jaar ... Peter Kersten 14 jaar ... Anton Fredriks 6 jaar ... Gerard Freriks 12 jaar ... Josef Freriks 14 jaar ... en Karel Freriks 17 jaar ...

Was er geen oorlog geweest dan was er ook geen onbekend munitieafval geweest en waren deze kinderen nu nog bij ons geweest. *Vrede maakt het verschillen, vrede verbindt ... oorlog verwoest en maakt de verschillen alleen maar groter.*

Op de plek waar nu dit gedachteniskapelletje staat zijn deze kinderen begraven. Ook 11 volwassenen, door en tijdens de oorlog overleden, zijn op deze plek begraven.

Oorlogsmonument voor piloot onthuld in Nijmegen

Hoek Heijendaalseweg – Pastoor Wicherstraat
Op vrijdag 6 oktober 1944 voorkwam de 20-jarige piloot William Cain, een ramp in Nijmegen. Hij vloog die dag in een Typhoon van het 175th Squadron van de RAF. Een jachtvliegtuig, een bommenwerper. Hij maakte een vlucht vanuit Volkel boven het Duitse grensgebied. Bij Emmerik ging het mis. Daar verloor zijn toestel koelvlucht en moest hij razendsnel rechtsomkeert maken. Geraakt door afweergeschut? Hij begon snel hoogte te verliezen. Hij bereikte de frontlijn bij Groesbeek en moet gezien hebben dat zijn motor toen al ernstig begon te roken. Drie minuten voor die dramatische landing in Brakkenstein had Cain zijn laatste bommen uitgeworpen om ontploffingen bij de noodlanding te voorkomen. Het toestel crashte uiteindelijk op een trapveldje aan de Heijendaalseweg. Cain zelf kwam misschien een seconde later dertig meter voor het wrak terecht. Zijn parachute was niet opgegaan. De harde aanraking met de grond kostte hem het leven.
Een piloot uit het verre Canada komt naar Europa om voor ons de vrede te bevechten. Hij laat er zelfs zijn leven voor. Jaarlijks wordt dit herdacht. Jaarlijks zijn deze landen dan verbonden. Vrede verbindt verschillende naties bijvriend.

Ter nagedachtenis aan William Cain is in 2012 een monument geplaatst op de hoek van de Heijendaalseweg naast de Sacramentskerk. Het monument werd in schooljaar 2018-2019 geadopteerd door de Tarcisusschool.

Het is belangrijk dat onze huidige jongeren zich bewust zijn dat mensen als Warrant Officer William Cain net als vele anderen ervoor gezorgd hebben dat wij nu in vrede kunnen leven. Een vrede die niet zo vanzelfsprekend is want oorlog is helaas op dit moment op vele plekken in onze wereld nog dagelijkse praktijk. Door basisscholen deze monumenten te laten adopteren blijven ook jongeren zich bewust van hoe waardevol het is deze vrede tot stand te brengen én in stand te houden.

Het monument 'DE PELIKAAN' in de verzetsheldenbuurt.

Bart Hendriksstraat – Postweg.

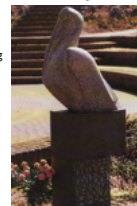
Dit kleine woonerf-wijkje ligt verstopt achter de tuinen van de huizen van de Postweg en de Groesbeekseweg, vlak achter restaurant Groenewoud. De straatnamen in deze wijk zijn gekozen om de namen van een vijftal verzetsstrijders uit Nijmegen blijvend in dankbare herinnering te houden.

De vijf Nijmeegse verzetshelden naar wie de straten vernoemd werden waren de 4 politiemensen Wim Beerman, Bart Hendriks, Albert Marcusse en Herman Oolbekking en de handelsreiziger Cees de Jong. Zij waren lid van de verzetsgroep Dolf Poelen, die als gevolg van een mislukte aanslag op een als verrader ontmaskerde infiltrant, zijn gearresteerd en door de bezetter op 6 juni 1944, in de vroege ochtend van D-day, zijn gefusilleerd in de duinen bij Overveen. De vrijheid en vrede die wij vanzelfsprekend vinden en die ons op 17 september 1944 werd teruggegeven hebben wij mede te danken aan deze mensen. Om de herinnering aan hen zichtbaar te maken en blijvend te houden heeft een van onze (Effata -) parochiën, ook wijkbewoner, Ceciel Rutten, het initiatief genomen voor de oprichting van het monument De Pelikaan, vervaardigd door Ben van Pinxteren. Dit monument is onthuld op 12 september 1987.

5

De roze vlek op de borst van pelikanen wordt geduid als teken dat de moedervogel wanneer haar kroost ontbering lijdt, hen met haar eigen vlees en bloed voedt. De brede vleugels staan symbool voor de bescherming. Ook de verzetsstrijders hebben hun leven in de waagschaal gelegd ter bescherming van de Nijmeegse bevolking en ten koste van hun eigen leven.

Het monument is geadopteerd door basisschool Klein Heyendaal. In de twee hoogste groepen wordt ieder jaar ter voorbereiding op de jaarlijkse herdenking op 20 april uitgebreid aandacht besteed aan oorlog, bezetting en bevrijding. De leerlingen schrijven daar zelf gedichten over die tijdens de herdenking worden voorgelezen. Zo verbindt vrede ook generaties. Op deze manier zorgt ook deze plek in Nijmegen voor voortdurende aandacht voor vrede.

Opdracht : Verhaal voor op een bankje : De samenspraak van de vogels

De een leest hardop voor, de ander(en) luisteren

'Alle vogels ter wereld komen samen om op zoek te gaan naar een leider'. Dat levert weinig op. De hop laat wel weten dat ze 'wel degelijk een koning hebben, die hen steeds nabij is al zijn zij ver van hem. Het gaat om de Simoerg die van zijn bestaan blijik heeft gegeven door een veer te laten neerwarrelen.' De vogels zijn razend enthousiast om de Simoerg te gaan opzoeken, maar wanneer de hop vertelt dat het een moeilijke reis gaat worden, haken velen af. Uiteindelijk gaat een toch nog een grote groep vogels op weg. Het is een zware, uitputtende reis. Ze gaan door zeven valleien: 'van Zoeken, Liefde, Inzicht, Onthechting, Eenheid, Verbijstering en ten slotte Ontbering en Uitwissing'. Sommige vogels keren alsnog terug of raken de weg kwijt, andere vogels sterven. De hop moet de overige vogels steeds aanmoedigen en overtuigen. Hongerig, kaal en verzwakt komen uiteindelijk dertig vogels aan bij de berg waar de Simoerg zijn paleis heeft. Ze worden binnengelaten, maar ze treffen

niemand aan. Wanhopig vliegen ze door lege zalen en galeries. Zo vinden ze de binnentuin met in het midden een groot meer. Nog steeds is er niemand te zien. Wanneer ze over het water vliegen en de waterspiegel hen reflecteert, doet uit die reflectie van dertig vogels echter een gestalte op. Uit de eenheid die zij in hun

gezamenlijk zoeken vormen, komt de Simoerg tevoorschijn. Zij zijn de Simoerg, niet in hun afzonderlijke weerkaatsing, maar in het grotere geheel, waarvan zij deel uitmaken'.

6

Alle vogels zijn verschillend, maar met elkaar verbonden in een geheel dat meer is dan de som der delen. Zo kan de Simoerg voor ons de vrede zijn.

van de Perzische dichter Farid ud-Din Attar (1119-1233).

AZC – Het Azielzoekers – centrum. Nijmegen oost

Dommer van Poldersveldweg 112
In Nijmegen-Oost staat al jarenlang een asielzoekerscentrum. De mensen die daar wonen geven kleur en sfeer aan de wijk en zijn onze naasten. Maar heeft u wel eens iemand uit het asielzoekerscentrum gesproken?

Wanneer u deze plek opneemt in uw **walk of peace**, probeer dan eens in gesprek te raken met de een of de ander. De verhalen die hier voor het oprapen liggen zijn allemaal verhalen over oorlog en vrede, of het ontbreken daarvan

Binnen het centrum is Vluchtelingenwerk Nederland zeer actief. De vrijwilligers en beroepskrachten begeleiden de bewoners bij hun asielprocedure, huisvesting, integratie, taal en werk. Voor meer info kunt u terecht op:

<https://www.vluchtelingenwerk.nl/oostnederland/vluchtelingenwerk-nijmegen> waar u een prachtig filmpje vindt met als titel 'Muziek verbindt'.

**WALK
-OF-
PEACE**

Vredesbeweging PAX

In een crisis wordt het helder wat werkelijk van waarde is voor mensen. Lastig in eigen land, maar helemaal voor vluchtelingen.

In de bezoeken van PAX in conflictgebieden ontstonden vaak kleine gesprekjes met mensen op de straat en op het platteland en in de bergen. Taxichauffeurs, boeren en herders vertellen dan hoe ze de politieke en sociale situatie zien, vaak hun teleurstelling over een corrupte overheid en de slechte voorzieningen. Eenmaal gevraagd naar hun verwachtingen en wat ze dan echt belangrijk vinden, komen ze met een receptuur voor een eenvoudig leven waarin de basale mensenrechten worden gerespecteerd: een eenvoudig huis, uitzicht op eten voor elke dag voor de kinderen, toegang tot een kliniekje, toegang tot drinkwater en scholing voor de kinderen. De grootste wensen **betroffen** steevast de kinderen. Eigenlijk is het in Nederland niet anders. Als we in de harten van mensen konden kijken dan zouden we dezelfde eenvoudige wensen zien. Het is zoals Bregman schrijft in zijn 'De meeste mensen deugen': mensen onder druk leven in de meeste gevallen naar de waarden van medemenselijkheid, verdraagzaamheid en verantwoordelijkheid voor elkaar. Opmerkelijk is

hoe blij we er zelf mee zijn om die waarden te mogen leven. Er voor elkaar zijn is iets wat blijkbaar gelukkig maakt.

De Wiardi Beckman - bank.

Batavierenweg
Tussen de Ubbergseweg en de Sterreschansweg ligt het Vrouwendaal, een stuk groen. In dit stuk vind u een bank, ter herinnering aan Wiardi Beckman.
Geen zakelijke bank dit keer, maar een zitbank waar levensbeschouwelijke zaken gedaan kunnen worden. Neem plaats en lees de volgende tekst aandachtig door ...

Stuuf Wiardi Beckman was een Nederlands politicus en verzetsstrijder tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ter herinnering aan hem is deze bank geplaatst, vlakbij zijn geboortehuis aan de Batavierenweg in Nijmegen.

De stalen achterzijde van de bank oogt scherp, hoekig en agressief. De vormen die gebaseerd zijn op tankblokkades en scheermesprikkeldraad, verwijzen naar de haat en angst van de oorlog. De voorkant is gemaakt van hout en oogt vriendelijk, zacht en rond en verbeeld de liefde en vrijheid die met moed en en doorzettingsvermogen op de oorlog is overwonnen. De glooiing verwijst naar de Ooypolder waar de bank op uitkijkt. Beide delen leunen niet op elkaar. In de leuning van de bank staan de geboorte - en overlijdens data van Wiardi Beckman.

De steen in de cirkel is afkomstig uit het concentratiekamp waar Wiardi Beckman is omgekomen.

Wiardi Beckman is een jonge politicus met een grote toekomst voor zich, als de Tweede Wereldoorlog uitbreekt. Hij is actief als hoofdredacteur bij de Arbeiderspers, Eerste Kamerlid en 'partij-ideoloog' van de SDAP, de voorganger van de PvdA. Beckman geldt als een gematigde kracht. Zo is hij reserveofficier bij de Landmacht en is hij het koningshuis niet

ongunstig gezind. Dit in tegenstelling tot de antimilitaristische oudere garde binnen de SDAP die 'het gebroken geweer' een warm hart toedraagt en van Nederland het liefst zo snel mogelijk een republiek wil maken. Door zijn gematigde koers legt Wiardi Beckman verbinding met een nieuw, minder radicaal electoraat en effent hij de weg voor samenwerking met het politieke midden. Zijn bewonderaars zien in hem een toekomstig

premier. Het is anders gelopen. Koningin Wilhelmina gaf de opdracht Wiardi Beckman naar Londen te halen. Verschillende pogingen via het strand van Scheveningen mislukken. Bij de laatste poging in de nacht van 17 op 18 januari 1942 wordt Beckman bij toeval door de Duitsers opgepakt. Voor deze politicus volgt er geen luxe gevangenschap in een leuk kasteel. Als **Nacht und Nebel** gevangene wordt hij afgevoerd naar concentratiekampen waar hij zware dwangarbeid moet verrichten. Op 15 maart 1945 sterft hij, een fysiek gesloopt man, in Dachau aan de vlektyfus.

Verbinding – een verbindende tekst voor onderweg ...

De verbinding met elkaar, wereldwijd, is geen vraag meer, maar een gegeven. Net als onze verbinding met de aarde. Het gaat er wel om of we dit kunnen ervaren. En niet alleen

geestelijk, of als een cognitieve overtuiging, maar als een lijfelijke ervaring. Is het niet tijd om ook religieuze tradities opnieuw vanuit dat perspectief te bekijken: als serieuze pogingen om een wereldwijde verbondenheid met elkaar en de aarde vorm te geven? Volgens Hans Alma vraagt dit om vanuit een geborgenheid ons met dat grotere geheel vanuit nieuwsgierigheid te verbinden. Verbinding ervaren we als we het grotere geheel kunnen zien en daar zinvol in

kunnen participeren. Paul Ricoeur werkt dat uit in het genieten van elkaar en van de dingen. Alma omschrijft dat als het opgaan in elkaar, in de natuur en in de muziek als zelfvinding in zelfverlies, terminologie die we herkennen vanuit het evangelie. Terecht wijst Alma erop dat ook het tegendeel ervaren kan worden: juist wanhoop en het gebrek aan verbinding. Dorothee Sölle sprak in dit verband van de via negativa, naar analogie van de mystici, die constateerden hoe in de totale wanhoop een begin van transformatie tot politiek handelen geboren kan worden. Een morele verontwaardiging over het onrecht in de wereld, begint met een lichamelijke emotie: we worden er door geraakt en willen er iets aan doen.

De Petrus Canisius kerk – vroeger de Ignatiuskerk naar Ignatius van Loyola ...

Ook wel bekend als de City kerk. Onder aan de Molenstraat ... het levensbeschouwelijk centrum van de stad ...

Er is meer dan één reden om deze kerk binnen te gaan en er een poosje te verblijven en rond te kijken. Er is hier veel om bij stil te staan wanneer het om vrede gaat. Hier worden meer mensen en gebeurtenissen herdacht ... het huidige gebouw is de herrenze versie van een kerk die tijdens het bombardement van Nijmegen van haar oude uiterlijk beroofd is, maar uit de as is herrezen.

Het eerste en oudste dat hier opvalt is het Mariabeeldje dat voor in de kapel staat wanneer u recht onder de toren het gebouw betreedt: hier staat een beeldje waarvan de legende leert dat het in de Middeleeuwen bij de Reformatie geleerd is van een groot vuur dat werd gestookt en waar veel houten kerkmeubelen en beelden opgestookt

moesten worden. Na de redding uit het vuur, is het zorgvuldig in verschillende Godshuizen bewaard gebleven. Het was zwart geblakerd, men kent het daardoor ook wel als 'zwarte madonna', maar het beeldje, 20 cm hoog, is gerestaureerd en in ere hersteld. Ze is net als de kleine Jezus, voorzien van een zilveren kroon en scepter. Deze kerk raakte zwaar beschadigd door het bombardement op Nijmegen op 22 februari 1944. In de donkere dagen na de 2^e wereldoorlog, toen de kerk in puin lag en weer opgebouwd moest worden heette ze in deze kapel een plaats gekregen. In de stad kon je replica's van gips kopen voor 25 gulden en de opbrengst ervan werd gebruikt om de restauratie van de kerk te betalen. Vele Nijmegenaren komen hier nog dagelijks om steun vragen of om hun verdriet een plek te geven.

In dit gebouw komt u op meer plekken in aanraking met vredeswerkers en vredesdenkers. Hier wordt de herinnering bewaard aan **Prof. Robert Regout S.J.** 1896 – 1942 (☩ Dachau). Hij was als student moderator verbonden aan de universiteit van Nijmegen. Als hoogleraar volkenrecht publiceerde hij tegen het onrecht van de Duitse overheersing en onderdrukking. Dat maakte hem tot een academisch verzetman van het eerste uur en het kamp van Dachau werd hij door mede gevangenen omschreven als een apostel van hoop. Hij stierf in dat kamp op 18 december 1942.

Hier wordt ook de herinnering bewaard aan **Frans van der Lugt** 1938 – 2014 (☩ Homs).

Deze Jezuiet is in die zin Nijmeegs, dat hij in Nijmegen aan het Bergmanium college filosofie studeerde. Mede door zijn persoonlijke levensfilosofie is hij al in 1964 vertrokken naar het Midden Oosten. Daar lag zijn werkgebied, midden tussen alle conflicten die zich daar afspeelden. Vanaf 1980 werkte hij in Homs, daarna nog een aantal jaren in Damascus en vanaf 2000 definitief in Homs.

Aanvankelijk op een groot wijnlandgoed waar hij 40 mensen met een beperking aan werk en een goed bestaan hielp. Vanaf 2011 kon dat niet meer blijven door de Syrische burgeroorlog en moest hij zich terugtrekken in de stad Homs in het Jezuietenklooster. Hij kreeg de opdracht het land te verlaten maar weigerde. Hij hield de plek, een school voor Christenen én Moslims aan het eind in zijn eentje in stand. Hij deed in januari 2014 een wereldwijd gehoorde oproep om steun en hulp via YouTube, die hem niet in dank werd afgenomen. Op 14 april 2014 werd hij, door kogels gedood, gevonden. Dezelfde dag is hij bij het klooster begraven. Hij is geëerd om zijn leven en werk door paus Franciscus en in de vergadering van de Verenigde Naties. Hier in deze kerk wordt zijn herinnering bewaard.

Een derde grootheid die we op het spoor komen in dit kerkgebouw is uiteraard **Petrus Canisius (1521 Nijmegen - Filbroug Zw. 1597)**. Hij is de patroonheilige van deze kerk geworden in 1925 bij gelegenheid van zijn heiligverklaring. Hij werd heilig verklaard op grond van vele verdiensten, maar vooral omdat hij kerkleraar was voor met name de gewone mens; hij maakte deel uit van de Moderne Devotie, een beweging die het geloof en gewone mens met elkaar wilde verbinden en dat ook nog eens in een heel moeilijke tijd, de Reformatie. In de kerk vind u meer dan genoeg informatie over zijn leven.

De vragen waarmee wij in onze dagen aan de slag zouden kunnen zijn vragen als: wat zouden de kerk als instituut en de Nijmeegse parochies in het bijzonder kunnen doen om het geloof weer te kunnen verbinden met de jeugd en de randkerkelijken? Wat kunnen wij, gewone wandelende mensen, doen om over de grens van huidskleur, identiteit en culturele achtergrond heen, verbinding te maken met elkaar? Zou wetgeving daar een rol bij moeten spelen?

Het KRUISPUNT Nijmegen

Voormalige Titus Brandsma kapel – Doddendaal 114 – centrum Nijmegen

Gebouwd als herinneringsplek voor Titus Brandsma, maar toen deze herinneringsplek werd verlegd naar de St Jozefkerk aan het keizer Karelplein kreeg dit gebouw een nieuwe functie. Deze kleine voormalige kapel noemt zichzelf nu : Pleisterplaats voor dak- en thuislozen

Het Kruispunt Nijmegen biedt een plek waar (voormalig) dak- en thuisloze mensen zich thuis kunnen voelen. Het Kruispunt werd in 1998 op straat opgericht met de bedoeling aanwezig te zijn bij mensen van de straat. In 2003 kreeg het een thuis in de kapel. Deze bijzondere, monumentale plek, centraal gelegen en goed bereikbaar, is het Nijmeegse antwoord op de hulpvragen van veel dak- en thuislozen. Hier is de ruimte om rustig te zitten voor een gesprek met een bakje koffie. De keuken is ingericht om warme maaltijden klaar te maken.

In alle activiteiten en projecten staan kernwaarden centraal als :

laagdrempeligheid, openheid, medemenselijkheid, onvoorwaardelijkheid, geen vooroordelen, betrokkenheid en mensen in hun kracht zetten, dus vrede en veiligheid.

Wist u dat er in de Titus Brandsma Kapel elke week samen wordt gekookt, kunst en muziek wordt gemaakt en dat er elke zondag een straatviering is?

Zou u zomaar een gesprek aan durven met iemand die er binnen gaat of net naar buiten

komt wanneer u hier bent ?

Over de kleine Titus Brandsma Kapel zelf :

Deze kleine, rechthoekige kapel is in 1960 opgeleverd ter nagedachtenis aan karmelietenpater, hoogleraar en verzetsstrijder Titus Brandsma. In vorm en ruimtelijke opzet is het ontwerp van het gebouw geïnspireerd op het concentratiekamp in Dachau waar Brandsma gevangen zat en stierf. De "klokkentoren" aan de straatkant verwijst ook naar de wachttorens rondom een kamp. In plaats van een klok is binnenin de toren een mitrailleur te ontwaren.

Titus Brandsma memorial.

Stijn Buysstraat 11 – 6512 CJ

In de voormalige St. Jozefkerk aan het Keizer Karel plein is het Titus Brandsma memorial gevestigd.

Een gebouw met openingstijden :

In dit gebouw wordt veel meer bewaard, dan de herinnering aan en de kennis over het leven van

Titus Brandsma 1881 – 1942 (✠ 26 juli, Dachau). Hij was Carmeliet en een diep religieus mens. Het wil het centrum zijn, dat uitnodigt tot reflectie, tot bezinning, tot spirituele vorming en zelfs tot liturgie. Dat alles met het leven en de spiritualiteit van Titus Brandsma als leidraad.

Zijn levensverhaal is tot inspiratie geworden voor velen. Er is veel van zijn aardse bestaan achter gebleven, ook in woord en geschrift, en dat wordt hier ter plekke bewaard. In die zin is dit gebouw ook museum. Titus Brandsma werd op 23 februari 1881 geboren in Friesland. Van jongs af aan een diep religieus kind. Dat maakt dat hij zich verdiept in de mystiek en ontwikkelt een bijzondere spiritualiteit.

Hij wordt na zijn studie hoogleraar aan de Nijmeegse universiteit. Hij is sterk maatschappelijk betrokken.

Wanneer de oorlog ons land bereikt, schrijft hij gloedvolle protesten tegen het nazisme. Hij protesteert hardop tegen racisme en rassenhaat en ophitsing, zelfs in prediking en in lezingen. Al in 1942 wordt hij gearresteerd en overgebracht naar de gevangenis in Scheveningen. Daar schrijft hij al een eerste historische tekst die bewaard is gebleven :

... MIJN CEL ...

Er was eigenlijk geen cel voor me klaar. Maar er is ook niet veel aan klaar te maken. Een kruik water kreeg ik, een handdoek en nog een doekje om wat schoon te maken, of als servet, dat weet ik niet. Omdat er was opgebeld, dat ik nog eten moest, kreeg ik een broodje, dat ook voor de volgende morgen dienen moest en een tinnen beker met tapte melk ; op tafel stond een tinnen wasbakje met water, op het bed – een strozak – twee dekens, ik moest me maar zien te redden. Hoewel het licht op de andere cellen om acht uur uit gaat, zou men mijn licht nog even aan laten, een half uur langer ...

Na de arrestatie belandt hij in kamp Amersfoort. Daarna komt hij via de strafgevangenis in Kleef terecht in kamp Dachau. Titus was zijn hele leven lang al behept met een zwakke gezondheid. Ontbering en mishandeling verzwakken hem dan ook snel. Hij moet naar het kamphospitaal. Op 26 juli 1942 om twee uur 's middags kwam een eind aan het leven van Titus Brandsma nadat een kampartshem een dodelijke injectie met fenol toediende.

Doordat er zoveel van hem zelf bewaard is aan geschreven teksten, , zelfs verslaggeving en correspondentie uit de verschillende gevangnissen, is zijn inspirerende leven nooit uit de publieke belangstelling verdwenen.

In 1985 werd hij als martelaar door paus Johannes Paulus II zalig verklaard.

In dit memorial wordt u buiten al uitgedaagd tot reflectie, omdat er al een vlam brandt, een world peace flame. Eigenlijk geen betere plek te vinden om stil te staan en na te denken over hoe hard we om vrede moeten schreeuwen en bidden om haar te verkrijgen of uit onszelf te bewerkstelligen.

Sunset March op stadsbrug de Oversteek.

In de Nijmeegse Walk of Peace, mag de Sunset March niet ontbreken. Elke dag rond zonsondergang lopen over deze brug veteranen ter ere van de omgekomen 48 geallieerde militairen die in 1944 zijn omgekomen bij de oversteek van de Waal in kleine rubber bootjes. Mee wandelen wordt op prijs gesteld.

De Sunset March is sinds 19 oktober 2014 een dagelijks eerbetoon aan de geallieerde militairen, die gevochten hebben voor de bevrijding en vrede van Nederland. De verlichting van deze nieuwe brug is heel speciaal. Er staan 48 paren lichtmasten op de brug. Rond het tijdstip van zonsondergang worden deze lichtmasten, paar voor paar, na elkaar ontstoken in het tempo van een trage mars. Iedere avond, als het eerste paar lichtmasten wordt ontstoken, loopt een veteraan de Sunset March mee in het tempo waarin de lichten aangaan.

Met dit initiatief willen de veteranen niet alleen herdenken welk offer de Amerikaanse militairen hier ver van huis hebben gebracht voor de vrijheid van het Nederlandse volk. Zij willen hiermee vooral ook een zichtbare brug slaan naar alle veteranen die in missies over de hele wereld hebben bijgedragen en nog steeds bijdragen aan vrede en vrijheid. Als u belangstellende bent, dan hoeft u zich

niet op te geven. U bent zonder aanmelding van harte welkom om mee te lopen. Op de website www.sunsetmarch.nl kunt u zien hoe laat de wandeling met de veteranen

aanvangt. Maar u kunt ook uw eigen tijdstip de tocht over de brug maken, met onze vrijheid in vrede in gedachten.

Nog even tijd over ?

Het is niet ondenkbaar dat u aan het einde van de wandeling, de fietstocht of de auto toer nog even napraat. Ergens thuis of op een terras, met een kop koffie of thee of een glas van het een of ander. Wellicht is het dan nog mooi om af te sluiten met dit gedicht :

EEN DROOM VAN VREDE

Als in een winterlandschap
eensklaps
een zonovergoten deken
de aarde omhelst
heb ik het gevoeld
hoe het zou kunnen zijn
een nieuw begin
opstaan als een sneeuwkllokje
lengende dagen
licht
over de bedreigde aarde
een droom van vrede
ik heb het gezien
een zon die blijft schijnen
een witte duif
die opvliegt
en de aarde
die zich
omdraait

Eddy Lie 2003